

NÉPRAJZTUDOMÁNYI KÖNYVTÁR

2

Főszerkesztő: Balogh Balázs

Sorozatszerkesztő: Domokos Mariann

MENZADIMENZIÓK

A gyermek-közétkeztetés társadalmi beágyazottsága

Szerkesztette: Báti Anikó

HUN
REN

BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI
KUTATÓKÖZPONT
NÉPRAJZTUDOMÁNYI INTÉZET

Budapest, 2023

A kötet elkészültét és megjelenését az NKFIH K-18 128925 projekt támogatta.

Szerkesztette: Báti Anikó

Lektorálta: Nagyné Batári Zsuzsanna

A nyomdai előkészítést végezte: Fancsek Krisztina

Az absztraktokat fordította: Cselényi Zsuzsanna

A borítót tervezte: Kaszta Dénes

A borítón: A Menő menza a jövőben pályázatból Kőrösi-Báti Nimród rajza,
Rózsaszentmárton, Móra F. Általános iskola, 5. osztály.

ISSN 3003-9800 (Print) • ISSN 3003-9967 (Online)

ISBN 978-963-567-070-3 (Print) • ISBN 978-963-567-072-7 (pdf)

DOI: <https://doi.org/10.61380/978-963-567-072-7>

Kiadja: HUN-REN Bölcsészettudományi Kutatóközpont Néprajztudományi Intézet

H-1097 Budapest, Tóth Kálmán u. 4.

Felelős Kiadó: Balogh Balázs

© HUN-REN BTK NTI és a szerzők 2023

Nyomdai munkálatok: Prime Rate Kft.

Felelős vezető: Dr. Tomcsányi Péter

Budapest, 2023

TARTALOM

BÁTI Anikó	
Konferencia a gyermekétkeztetésről. Előszó	7
UMBRAI Laura	
Étkeztetés az iskolában és az utcán. A menza történeti gyökerei Budapesten	15
NICKEL VIRA Réka	
„A gyerekek nem szívesen eszik azt, amit előírás szerint enniük kellene...” A gyermek-közétkeztetés vizsgálata történeti távlatokban	37
BALI János	
A kortárs tömegkultúra gasztronómiai mintáinak hatása a gyermekek-közétkeztetésére	71
BÁTI Anikó	
Az iskolai gyermekétkeztetés interdiszciplináris kutatásának lehetőségei	83
HUSZ Ildikó	
A szünidei gyermekétkeztetés társadalmi beágyazottsága a rászorultság és az érdemesség diskurzusai alapján	125
KELEMEN Katalin	
„Menzapiac”. A kereslet és a kínálat tipikus jellemzői	151
BERECZKI Ibolya	
Választhatunk-e étlapot? Menzai étlapok, iskolai menük, a gyermek-közétkeztetés lenyomatai az interneten innen és túl	173
JUHÁSZ Katalin	
Táplálkozás vagy étkezés? Az evés rítusai a menzán, különös tekintettel az asztali áldásokra	201
KAPITÁNY Ágnes – KAPITÁNY Gábor	
Az étkezés jelrendszere – étkezés és identitás	237
Dr. GREINER Erika – FEIGL Edit – MIHÁLDY Kinga – VARGA Anita – ZENTAI Andrea	
A magyar gyermekélelmezési rendszer kialakulása	251

ZENTAI Andrea – FEIGL Edit – VARGA Anita – MIHÁLDY Kinga – Dr. GREINER Erika	
A gyermek-közétkeztetés táplálkozásegészségügyi jelentősége	261
CSAJBÓKNÉ Dr. CSOBOD Éva – Dr. TÁTRAI-NÉMETH Katalin	
A dietetikus és az ételmezevezető szerepe a közétkeztetésben és képzésük lehetőségei hazánkban	267
KISS Anna – PFEIFFER Laura – DOMINEK-HAJDU Zsófia – Soós Sándor – TOMPA Orsolya	
Hogyan látják az ételmezevezetők az iskolai közétkeztetést? Kerekasztal-beszélgetés kvalitatív tartalomelemzése a menzáról	285
BÁRSONY Tamás	
A közétkeztetési konyhák világának néprajzi vizsgálata	315
GÓG Angéla	
A jövő asztala – menza	325